

ISSN 2524-0986

 **iScience**[®]

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

ЖУРНАЛ

Выпуск 4(60)
Часть 6

Переяслав
2020

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

ВЫПУСК 4(60)
Часть 6

Апрель 2020 г.

ЖУРНАЛ

Выходит – 12 раз в год (ежемесячно)
Издается с июня 2015 года

Включен в наукометрические базы:

РИНЦ http://elibrary.ru/title_about.asp?id=58411

Google Scholar

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=JP57y1kAAAAJ&hl=uk>

Бібліометрика української науки

http://nbuviap.gov.ua/bpnu/index.php?page_sites=journals

Index Copernicus

<http://journals.indexcopernicus.com/++++,p24785301,3.html>

Переяслав

УДК 001.891(100) «20»
ББК 72.4
А43

Главный редактор:

Кокур В.П., доктор исторических наук, профессор, академик Национальной академии педагогических наук Украины

Редколлегия:

Базалук О.А.	д-р филос. наук, профессор (Украина)
Доброскок И.И.	д-р пед. наук, профессор (Украина)
Кабакбаев С.Ж.	д-р физ.-мат. наук, профессор (Казахстан)
Мусабекова Г.Т.	д-р пед. наук, профессор (Казахстан)
Смырнов И.Г.	д-р геогр. наук, профессор (Украина)
Исак О.В.	д-р социол. наук (Молдова)
Лю Бинцян	д-р искусствоведения (КНР)
Тамулет В.Н.	д-р ист. наук (Молдова)
Брыза С.М.	д-р юрид. наук, профессор (Молдова)
Мартынюк Т.В.	д-р искусствоведения (Украина)
Тихон А.С.	д-р мед. наук, доцент (Молдова)
Горашенко А.Ю.	д-р пед. наук, доцент (Молдова)
Алиева-Кенгерли Г.Т.	д-р филол. наук, профессор (Азербайджан)
Айдосов А.А.	д-р техн. наук, профессор (Казахстан)
Лозова Т.М.	д-р техн. наук, профессор (Украина)
Сидоренко О.В.	д-р техн. наук, профессор (Украина)
Егизарян А.К.	д-р пед. наук, профессор (Армения)
Алиев З.Г.	д-р аграрных наук, профессор, академик (Азербайджан)
Партоев К.	д-р с.-х. наук, профессор (Таджикистан)
Цибулько Л.Г.	д-р пед. наук, доцент, профессор (Украина)
Баймухамедов М.Ф.	д-р техн. наук, профессор (Казахстан)
Мусабаева М.Н.	д-р геогр. наук, профессор (Казахстан)
Хеладзе Н.Д.	канд. хим. наук (Грузия)
Таласпаева Ж.С.	канд. филол. наук, профессор (Казахстан)
Чернов Б.О.	канд. пед. наук, профессор (Украина)
Мартынюк А.К.	канд. искусствоведения (Украина)
Воловык Л.М.	канд. геогр. наук (Украина)
Ковальська К.В.	канд. ист. наук (Украина)
Амрахов В.Т.	канд. экон. наук, доцент (Азербайджан)
Мкртчян К.Г.	канд. техн. наук, доцент (Армения)
Стати В.А.	канд. юрид. наук, доцент (Молдова)
Бугаевский К.А.	канд. мед. наук, доцент (Украина)
Цибулько Г.Я.	канд. пед. наук, доцент (Украина)

Актуальные научные исследования в современном мире // Журнал - Переяслав, 2020. - Вып. 4(60), ч. 6 – 176 с.

Языки издания: українська, русский, english, polski, беларуская, казакша, o'zbek, limba română, кыргыз тили, Հայերեն

Сборник предназначен для научных работников и преподавателей высших учебных заведений. Может использоваться в учебном процессе, в том числе в процессе обучения аспирантов, подготовки магистров и бакалавров в целях углубленного рассмотрения соответствующих проблем. Все статьи сборника прошли рецензирование, сохраняют авторскую редакцию, всю ответственность за содержание несут авторы.

УДК 001.891(100) «20»
ББК 72.4
А43

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ: ЖУРНАЛИСТИКА

Husak Olviia (Kyiv, Ukraine) CONTENT-ANALYTICAL STUDIES IN DETECTING PROPAGANDA MEDIA.....	5
Головка Ольга Анатоліївна (Київ, Україна) ІНТЕРАКТИВНИЙ КОНТЕНТ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ПОДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ В НАВЧАЛЬНИХ ВИДАННЯХ	11

СЕКЦИЯ: ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Nikishyna Vera Viktorovna (Nikolayev, Ukraine) SOUND INTERFERENCE AS A PROBLEM OF PROFESSIONALLY ORIENTED TRANSLATION	21
Togyspay Dariga Z., Mussina S.A., Yeralinova T. Y. (Karaganda, Kazakhstan) COMMUNICATIVE STRATEGY OF ATTRACTION OF NEW VOCABULARY IN THE ENGLISH LANGUAGE YOUTH PRESS	27
Айтуғанова Саулеш Шамшақызы, Дәулетова Аян (Астана, Қазақстан) ФОЛЬКЛОРДАҒЫ ҰЛТТЫҚ БОЛМЫСТЫҢ КӨРІНІСІ.....	34
Алимов Ш., Турдикулова Э. (Фергана, Узбекистан) АКТУАЛЬНЫЕ ЗАДАЧИ СОВРЕМЕННОЙ ФРАЗЕОГРАФИИ	39
Гарифолла Жумабекович Абылкасов (Кокшетау, Казахстан) О ТЕКСТАХ СТИХОТВОРЕНИЙ АБАЯ КУНАНБАЕВА И ГАБДОЛЛЫ ТОКАЯ	45
Головата Лариса Михайлівна (Тернопіль, Україна) ЗНАЧЕННЯ ЕТНОПЕДАГОГІЧНОЇ СУТНОСТІ У ВИРОБЛЕННІ МОВЛЕННСВИХ УМІНЬ І НАВИЧОК УЧНІВ	52
Досанова Альбина Маратхановна, Сейдеханов Санатбек Азатбекович (Алматы, Казахстан) ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ КОПИРАЙТИНГА МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ЛОНГРИДОВ	56
Исмурзина Гүлнар Базарбайқызы, Гилажева Эльмира Ислямгалиевна (Атырау, Казахстан) ОРАЛХАН БӨКЕЕВ ПУБЛИЦИСТИКАСЫНЫҢ ӨЗІНДІК ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	65
Ігнатова Валентина Володимирівна (Харків, Україна) МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ОПТИМАЛЬНИЙ МЕТОД ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ	69
Қошанова Жазира Төлегенқызы (Петропавл, Қазақстан) СТУДЕНТТЕРДІҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫН ДАМЫТУҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕР.....	74
Мажитова Л., Нурланова Н. (Атырау, Қазақстан) КӘКІМЖАН ҚАЗЫБАЕВТЫҢ ЖУРНАЛИСТІК ҚЫЗМЕТІ	79
Медведева Владлена Вадимовна (Нур-Султан, Казахстан) РЕЧЕВОЕ ПРАВОНАРУШЕНИЕ В АСПЕКТЕ ИНТЕРНЕТ-КОММУНИКАЦИИ	86

УДК 373.5.016.811.161.2

Головата Лариса Михайлівна
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
(Тернопіль, Україна)

ЗНАЧЕННЯ ЕТНОПЕДАГОГІЧНОЇ СУТНОСТІ У ВИРОБЛЕННІ МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ І НАВИЧОК УЧНІВ

Анотація. У пропонованій статті наголошується на важливості застосування засобів народної педагогіки для навчання учнів української мови, формування їхніх мовленнєвих умінь і навичок. Зазначено, що вперше про народознавчий компонент у наповненні методики навчання української мови заговорив відомий учений-педагог М. Стельмахович, який і запропонував етнолінгводидактичні принципи.

У статті окреслено народнодидактичні методи, названо найбільш оптимальні класифікації вправ із розвитку мовлення на національно-культурних текстах етнопедагогічного змісту для вироблення національного колориту власного мовлення школярів.

Ключові слова: народознавчий компонент, підходи, принципи, методи, вправи, національно-культурні тексти етнопедагогічного змісту.

Головатая Лариса Михайловна
Тернопольский национальный педагогический университет
имени Владимира Гнатюка
(Тернополь, Украина)

ЗНАЧЕНИЕ ЭТНОПЕДАГОГИЧЕСКОЙ СУЩНОСТИ В ВЫРАБОТКЕ РЕЧЕВЫХ УМЕНИЙ И НАВЫКОВ УЧАЩИХСЯ

Аннотация. В предлагаемой статье отмечается важность применения средств народной педагогики для обучения учащихся украинскому языку, формирования их речевых умений и навыков. Отмечено, что впервые о народоведческом компоненте в наполнении методики обучения украинскому языку заговорил ученый-педагог М. Стельмахович, который и предложил этнолингводидактические принципы.

В статье обозначены народнодидактические методы, названы наиболее оптимальные классификации упражнений по развитию речи на национально-культурных текстах этнопедагогического содержания для выработки национального колорита собственной речи школьников.

Ключевые слова: народоведческий компонент, подходы, принципы, методы, упражнения, национально-культурные тексты этнопедагогического содержания.

Holovata Larysa Mykhailivna
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
(Ternopil, Ukraine)

THE IMPORTANCE OF THE ETHNIC PEDAGOGIC ESSENCE WHILE FORMING THE PUPILS' SPEECH ABILITIES AND SKILLS

Annotation. *The article under consideration emphasizes the importance of using folk pedagogy in teaching the Ukrainian language to students with the purpose of developing their speech abilities and skills. It is noted that the well-known scholar and teacher M. Stelmakhovich was the first to speak about the ethnographic component in the methodology of teaching the Ukrainian language and who offered ethnolinguistic and didactic principles as well.*

The article outlines the folk didactic methods and describes the most optimal classifications of speech development exercises on the basis of national-cultural texts of ethnic pedagogical character for the development of national coloring of students' speech.

Keywords: *ethnological component, approaches, principles, methods, exercises, national cultural texts of ethno-pedagogical character.*

Одним із пріоритетних завдань народної дидактики є навчання дітей української мови, формування умінь і навичок мовленнєвої діяльності. Недарма Н. Лисенко потрактує народну педагогіку як «сукупність народних засобів, умінь та навичок виховання і навчання» [1, с. 686]. Найчастіше джерелами вивчення етнопедагогіки і водночас засобами для навчання української мови на засадах народної педагогіки є зразки українського фольклору, матеріали з етнографії, народні ігри та іграшки, календарні свята українців за участі дітей, встановлення традицій сімейного виховання у сучасній практиці. Предметом етнолінгводидактики (наука про зв'язки між навчанням рідної мови і вихованням у дусі народних традицій) є вивчення мови за допомогою засобів народної педагогіки. У цій царині працювали і продовжують працювати вітчизняні мовознавці та лінгводидакти, зокрема А. Богуш, Р. Дружененко, В. Кононенко, Г. Онкович, М. Пентилюк, О. Семенов, М. Стельмахович та інші учені.

Більшість науковців виокремлюють такі підходи до навчання мови: комунікативно-діяльнісний; функціонально-стилістичний; етнопедагогічний.

Одним із засобів реалізації *комунікативно-діяльнісного* підходу можуть слугувати правила мовленнєвого етикету українців. *Функціонально-стилістичний підхід* до навчання мови передбачає використання національно-культурних текстів і створення на їх основі самостійних висловлювань школярів. На думку М. Пентилюк, саме *етнопедагогічний підхід* передбачає інтеграцію української мови, української літератури і українського народознавства, а методика виступає «носієм і втілювачем педагогіки і українознавства» [2, с. 21]. Формуванню мовленнєвих умінь і навичок школярів у цьому випадку сприятимуть вирази мовного етикету українців.

Вперше про необхідність наповнення методики навчання української мови народознавчим компонентом заговорив відомий лінгводидакт М. Стельмахович. На його думку, в основі загальнодидактичних принципів лежать такі принципи етнопедагогіки: *народності, історизму, етнічної*

соціалізації, врахування регіонального мовного середовища, виховувального навчання [3, с. 22–23]. У наступних розвідках до цього переліку автор додає ще й такі принципи: *свідомості, міцності, активності, доступності, наочності, наступності і послідовності, науковості, зв'язку навчання з життям, міжпредметних зв'язків*.

До традиційних лінгводидактичних принципів для навчання української мови на засадах народної педагогіки з метою оволодіння учнями національно-мовною картиною світу українського етносу Ф. Рабінович, Г. Рогова, Т. Сахарова, А. Супрун пропонують додати принцип *врахування особливостей рідної мови*.

Основоположником етнолінгводидактичних принципів вважається визначний дослідник української етнопедагогіки та традиційного родинного виховання, знаний учений-методист Мирослав Гнатович Стельмахович. Він виділяє такі принципи: *народності, природовідповідності, історизму, етнічної соціалізації, європеїзму, культуровідповідності, емоційності, єдності, наступності і спадкоємності поколінь, врахування регіонального, місцевого й домашнього (родинного) мовного середовища* [8, с. 20–22].

У розвідці «Українська народна педагогіка» [4, с. 171–172] М. Стельмахович називає такі народнодидактичні методи: *словесні* (тексти українознавчого змісту); *наочності* (тексти етнопедагогічного змісту з національно орієнтованими мовними елементами); *ігрові* (мовленнєві уміння і навички учнів формуються під час виконання соціальних ролей (попарна, групова, колективна комунікація) у наперед змодельованих ситуаціях); *практичні* (реалізуються за допомогою різноманітних вправ і завдань).

Класифікації вправ із розвитку зв'язного мовлення можемо знайти у працях багатьох вітчизняних і зарубіжних лінгводидактів. Так, авторський колектив розвідки «Удосконалення змісту і методів навчання української мови» пропонує учням спостерегати й аналізувати мовні одиниці у зв'язному тексті; аналізувати тексти, написані у різних стилях; проводити стилістичне експериментування; за моделями і схемами конструювати різні мовні одиниці і власні зв'язні висловлювання; редагувати чужі і свої висловлювання [5]; відомий учений-лінгводидакт В. Мельничайко виокремлює два види вправ:

- 1) вправи для спостереження й аналізу готових зразків літературного мовлення;
- 2) вправи на формування творчого підходу до мовного матеріалу [6, с. 223]; знаний науковець Г. Михайловська виділяє комплексні, передмовленнєві, а також власне мовленнєві вправи [7]; сучасний вітчизняний учений-методист М. Пентилук вирізняє навчально-мовленнєві і мовленнєві вправи з розвитку зв'язного мовлення [8, с. 36]. На думку доктора педагогічних наук С. Карамана, для формування мовленнєвих умінь і навичок учнів особливо важливою є текстова основа, тому він пропонує виконувати такі вправи з текстом: давати назву тексту; членувати текст на частини; складати план до тексту; визначати основну думку тексту; будувати тексти відповідно до стилів мовлення; відтворювати деформовані тексти; композиційно оформляти тексти, що належать до різних типів мовлення (розповіді, описи, міркування) [9, с. 123]. Відомі вітчизняні лінгвісти І. Кочан і Н. Захлюпана для роботи над текстом пропонують такі вправи: 1) поділ тексту на частини; 2) з'ясування типів (контактних і дистантних); 3) з'ясування видів (міжфразових

і внутрішньофразових); 4) з'ясування способів зв'язку між частинами тексту та складними синтаксичними конструкціями (надфразовими єдностями) [10, с. 84].

Такі види навчально-мовленнєвих і власне мовленнєвих вправ на національно-культурних текстах етнопедagogічного змісту різних типів і стилів мовлення і пропонують учителі-словесники учням на уроках розвитку мовлення.

Основою названих вправ є національно-культурні тексти. Окреслені вправи передбачають дотекстову, текстову і післятекстову роботу з національно-культурними текстами. Вправи перших двох типів передбачають аналіз запропонованих текстів-взірців, переказування (близьке до змісту). До післятекстових вправ відноситься написання творчих робіт.

За допомогою національно-культурних текстів етнопедagogічного змісту у ролі дидактичного матеріалу інтегрованого характеру, що становлять народнодидактичні засоби навчання, реалізовується етнопедagogічне спрямування мовної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах, а самі національно-культурні тексти як засоби рідної мови (рідної культури) сприяють реалізації етнопедagogічного підходу у навчанні школярів і відповідають одному із завдань предметної мети навчання української мови в загальноосвітніх навчальних закладах, що полягає у прилученні через рідну мову до культурних надбань українського народу.

Використовуючи засоби народної педагогіки, учні зможуть засвоїти автентичний український національно-культурний компонент; поглибити свої знання про український етнос; виробити національний колорит власного мовлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Лисенко Н. В. Етнопедagogіка дитинства: навчально-методичний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2011. 720 с.
2. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / за ред. М. І. Пентиліюк. Київ: Ленвіт, 2000. 264 с.
3. Стельмахович М. Г. Етнопедagogічні основи методики української мови. Українська мова і література в школі. 1993. №5–6. С. 20–23.
4. Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка: навчально-методичний посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 232 с.
5. Мельничайко В. Я., Пентиліюк М. І., Рожило Л. П. Удосконалення змісту і методів навчання української мови. Київ: Радянська школа, 1982. 216 с.
6. Мельничайко В. Я. Творчі роботи на уроках української мови: Конструювання. Редагування. Переклад: посібник для вчителів. Київ: Радянська школа, 1984. 276 с.
7. Михайловская Г. А. Лингводидактические основы формирования речевых умений в процессе обучения русскому языку: монография. Киев: Изд. центр ОАО УКРНИИПСК, 1999. 208 с.
8. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / за ред. М. І. Пентиліюк. Київ: Ленвіт, 2000. 264 с.
9. Караман С. О. Методика навчання української мови в гімназії. Київ: Ленвіт, 2000. 272 с.
10. Кочан І. Н., Захлюпана Н. М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 306 с.

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

Апрель 2020 г.

ВЫПУСК 4(60)

Часть 6

Ответственность за новизну и достоверность результатов научного исследования несут авторы

Ответственный за выпуск: Водяной О.
Дизайн и верстка: Вовкодав А.

Учредитель: ОО "Институт социальной трансформации"
свидетельство о государственной регистрации №1453789 от 17.02.2016 г.

Подписано к печати 04.05.2020.

Формат 60x84 1/16.

Тираж 300 шт. Заказ №042

Изготовитель: ФЛП "Кравченко Я.О."

свидетельство о государственной регистрации В01 №560015

Адрес: 03039, Украина, Киев, просп. В. Лобановского, 119

тел. +38 (044) 561-95-31

Адрес ред. коллегии:
08400, Украина, Киевская обл., г. Переяслав,
ул. Богдана Хмельницкого, 18
тел.: +38 (063) 5881858
сайт: <http://iscience.in.ua>
e-mail: iscience.in.ua@gmail.com

